

2025_CBS_09221 Nota Bloemekenswijk Plaats Platform Experiment - Kennisneming

Beslissing: Goedgekeurd in besloten vergadering van 23 oktober 2025

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

Mathias De Clercq, burgemeester-voorzitter
Hafsa El-Bazioui, schepenen; Astrid De Bruycker, schepenen; Sofie Bracke, schepenen; Evita Willaert, schepenen; Joris Vandenbroucke, schepenen; Bram Van Braeckvelt, schepenen; Burak Nalli, schepenen; Filip Watteeuw, schepenen; Christophe Peeters, schepenen
Mieke Hullebroeck, algemeen directeur; Liesbet Vertriest, adjunct-algemeendirecteur

Bevoegd: Mathias De Clercq

Betrokken: Hafsa El-Bazioui

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Decreet over het lokale bestuur van 22 december 2017, artikel 56 §3,5°.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 2.

Motivering

In steden komen heel veel verschillende uitdagingen samen. Voor de aanpak van deze veelheid aan uitdagingen zet Stad Gent al jaren in op geïntegreerde en duurzame stadsvernieuwing. Zo zijn er verschillende realisaties van een aantal bijzondere stadsvernieuwingprogramma's: Bruggen naar Rabot, Ledeborg Leeft, Muide-Meulestede Morgen, Zuurstof voor de Brugse Poort, Nieuw Gent Vernieuwt... Stad Gent beoogt een stadsvernieuwingbeleid dat niet alleen werk maakt van het vernieuwen van fysiek-ruimtelijke, economische en culturele aspecten. Er worden ook nadrukkelijk verbindingen gemaakt met de sociale aspecten en dynamieken van betekenisverlening. Hoe wordt de stad beleefd, geleefd en toegeëigend door bewoners, maar ook door zij die er werken, naar school gaan, vrije tijd doorbrengen? Deze mensgerichte inbreng in stadsvernieuwingprogramma's komt vandaag vooral tot stand vanuit een nauwe samenwerking tussen de diensten Stedelijke Vernieuwing en Beleidsparticipatie van Stad Gent, die vanuit een regierol niet alleen actoren in andere stadsdiensten, maar ook bewoners en wijkactoren betrekken.

De complexiteit van de huidige en toekomstige maatschappelijke vraagstukken in de stad vraagt echter om een nog nauwere en specifiekere samenwerking tussen de wijk en Stad Gent bij het organiseren en realiseren van stadsvernieuwingprogramma's. Daarom is er nood aan een onderbouwd voorbereidend proces dat voorafgaat aan de geformaliseerde start van hét

stadsvernieuwingsprogramma. In dit proces wordt de ruimte gecreëerd om diverse stedelijke facetten, doelstellingen van aanverwante beleidsdomeinen, belangen van de maatschappelijke partners en sociale en stedelijke kwesties actief te verknopen met de belangen en de leefwereld van een diversiteit aan bewoners en actoren in de wijk. Zo wordt er in een vernieuwd stadsvernieuwingsprogramma niet alleen aan de wijk, maar vooral met de wijk gewerkt.

In de Bloemekenswijk liggen er mooie kansen voor dit traject richting deze 'Vernieuwing van de Stadsvernieuwing'. Het is een wijk in verandering, waar de noodzaak om op die verandering te ageren niet te urgent lijkt en waardoor tijd en ruimte genomen kan worden voor een andersoortig proces. Er kan worden doorgewerkt op wat er al aanwezig is bij de actoren die aan stadsvernieuwing werken, maar ook op de ontwikkelingsdynamiek van de wijk zelf en de stappen die in eerdere planvorming en projecten zijn gezet. Onder andere om deze reden is de Bloemekenswijk in de periode van 2022-2025 onder de loep genomen in verschillende vakken en onderzoeksprojecten van de Universiteit Gent en in lopende gesprekken tussen Stad Gent en de wijk.

De doelstelling om meer mensgericht te plannen is om beleid meer met de leefwereld van de wijk te verankeren vanuit een meervoudige leefwereldbenadering. Deze benadering leunt op twee pijlers:

1. Kennis: het beter verzamelen en meenemen van inzichten, ervaringsdeskundigheid, lokale kennis uit de wijk... in beleidsprocessen;
2. Co-creatie: het beter omgaan met de verschillende bekommernissen en wensen van de burgers én het valideren van het eigenaarschap van burgers over de ontwikkeling en planning van hun eigen leefomgeving.

Beide pijlers werken op de verbinding tussen het sociale en het ruimtelijke: het gaat dus niet om sociale kennis enerzijds versus ruimtelijke co-creatie anderzijds, maar wel sociaal-ruimtelijke kennis én sociaal-ruimtelijke co-creatie.

In de zoektocht naar een vernieuwde manier van werken is een rol voor De Stadsacademie weggelegd. De Stadsacademie wil immers de tussenruimte tussen academie en stad zijn, waar gezocht wordt naar die kwesties die tussen reguliere werkingen en kaders vallen. Deze tussenpositie was dan ook de aanleiding om deze nota in de schoot van de Stadsacademie te schrijven en het gelopen traject schetst duidelijk dat de Stadsacademie deze specifieke rol wil én kan spelen. Ze heeft immers de ambitie om samenwerkingen op te zetten tussen stedelijke actoren in Gent over complexe kwesties, die tussen deze actoren in liggen en die moeilijk opgenomen kunnen worden binnen de logica van de eigen organisaties van deze actoren. Deze kwesties worden door verschillende instanties belangrijk gevonden en verdienen het om tijd en aandacht aan te besteden, maar er is daar weinig kader en tijd voor. De Stadsacademie is als tussenruimte goed geplaatst om condities te scheppen waarin deze actoren elkaar wel kunnen vinden en waar ze een informele vorm van ondersteuning kunnen vinden.

Deze nota geeft invulling aan de ambitie van Stad Gent om mensgericht te plannen. Het stelt een traject voor om het sociaal-ruimtelijk aspect in toekomstige stadsvernieuwingsprogramma's te versterken en het presenteert een referentiekader en werkwijze voor een meer mensgerichte stadsvernieuwing. Zo werkt deze nota een methode van platformwerking uit die de stadsvernieuwingspraktijk laat aansluiten op embryonale dynamieken en feitelijke veranderingen in de wijk zelf.

De Dienst Stedelijke Vernieuwing en Dienst Beleidsparticipatie willen in deze wijk ook daadwerkelijk testen hoe de ontwikkeling van stadsvernieuwingsprogramma's kan worden opgebouwd vanuit de methodiek van platformwerking. De voorgestelde methode vertrekt vanuit een sociaal-ruimtelijk perspectief en wordt onderbouwd met drie begrippen, die een actieve invulling geven aan dit perspectief: plaats, platform en experiment.

De nota vertrekt vanuit de concreetheid van de Bloemekenswijk in Gent, een wijk waar kansen liggen in de aanwezige sociaal-ruimtelijke dynamiek. Deze nota formuleert vanuit de bestaande context verschillende experimentele werksporen voor het opzetten van een platformwerking die lokale en bovenlokale actoren moet samenbrengen in functie van een nieuw stadsvernieuwingsprogramma. Dit document heeft niet als doel een volledige analyse te zijn van de Bloemekenswijk. De focus op de Bloemekenswijk laat toe om te illustreren hoe de voorgestelde aanpak zou kunnen worden ingevuld en welke werksporen relevant zijn om er concreet verder op te werken.

Deze nota brengt inzichten van de Bloemekenswijk en methodieken van platformwerking samen en dient als aanknopingspunt voor verdere actie. Het mensgericht plannen en een sociaal-ruimtelijke framing van de stadsvernieuwing zijn geen nieuwe thema's, maar de operationele vertaling ervan is beperkt. De methodologie van platformwerking, zoals beschreven in deze nota, wil een operationele aanpak naar voren schuiven, die de stadsvernieuwing vanuit een andere dynamiek wil laten vertrekken. Deze benadering vertrekt vanuit de sociaal-ruimtelijke en relationele samenhang tussen mensen, tussen plekken, tussen mensen en plekken. Deze manier van werken staat haaks op de neiging van institutionele actoren om hun eigen pad te volgen, binnen de sectoriele kaders waarbinnen ze beleidsmatig verankerd zijn. Stadsvernieuwing via platformwerking vraagt om een vernieuwde manier van werken.

Deze voorgestelde werkwijze wordt uitgewerkt voor de Bloemekenswijk in de vorm van vijf mogelijke experimenten voor platformwerking. Deze vijf werksporen zijn gebaseerd op verkennend onderzoek en exploratieve gesprekken en bouwen soms voort op bestaande vormen van platformwerking. De vertrekpunten van deze experimenten zijn nog niet in detail met de betrokken actoren besproken en engagementen zijn nog niet opgenomen. Deze nota vormt daarom de basis voor verder gesprek, waarbij per werkspoor de aanleiding en mogelijke vertrekpunten geschetst worden. De vijf werksporen zijn niet limitatief, maar ze verdienen alle vijf een plek in een toekomstig stadsvernieuwingsprogramma voor de Bloemekenswijk.

1 — Beginnen bij de keuken — Buurt+Voedsel+Infrastructuur

Dit werkspoor kijkt naar de rol van keukens en het samen koken als een vorm van sociale infrastructuur, een plek van ontmoeting in de wijk. Buurtvoedselinfrastructuur is een interessant experiment vanwege het potentieel van die plekken voor zowel sociale als ecologische verbinding binnen de wijk zelf, maar ook tussen de producenten en consumenten.

2 — U-Connect toch ook?

De herontwikkeling van de UCO-site heeft veel in beweging gezet in de wijk en nieuwe economische actoren naar de wijk gebracht. Dit project is echter niet af. Er ligt nog heel wat ruimte open om de nabijheid van de wijk tot de sociale economie cluster nog verder uit te bouwen.

3 — Tussen de mazen van het net van de woon-, zorg- en welzijnsvoorzieningen

Onderbescherming is een stadsbrede uitdaging. Het opzetten van een platformwerking rond onderbescherming in de Bloemekenswijk zou een voorbeeld kunnen zijn in het verkennen van

de oorzaken van onderbescherming en het vormgeven aan de gepaste basisinfrastructuur van de wijk om beter met onderbescherming om te kunnen gaan.

4 — Voorbij de campus als enclave in de stad

In dit werkspoor staat de relatie tussen de wijk en de Guislain campus centraal. De afgelopen jaren werd in de schoot van een Denktank 'Ruimte voor Zorg, Cultuur en Onderwijs' door het Museum dr. Guislain, het Psychiatrisch Centrum Guislain en Stad Gent actief verkend hoe de campus haar geïsoleerd karakter kan doorbreken in het omliggende stedelijk weefsel, en op een intelligente manier doorwaadbaar kan worden gemaakt, waarbij zowel de buurt als de wijk daarbij kunnen winnen. Daarnaast wordt gekeken wat de buurt kan betekenen voor de campus.

5 — De macht van de straat

Het publiek domein moet vandaag antwoord bieden op vele transitievraagstukken: klimaat, energie, mobiliteit, sociale ongelijkheid... Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we via de investeringen in een robuuste infrastructuur ook een kwaliteitsvolle publieke ruimte overhouden, die voor zowel bewoners als gebruikers de ruimte biedt om stedelijk samen te leven? Een platformwerking is een plek waar experimenten getest kunnen worden om vervolgens in te spelen op voorbije of nakende veranderingen in de Bloemekenswijk.

Het samenwerkingsverband tussen Stad Gent en De Stadsacademie wil ook in de toekomst een rol spelen als incubatieruimte voor de verdere ontwikkeling van de voorgestelde platformwerking via de experimenten.

Bijgevoegde bijlage(n):

- Nota Bloemekenswijk_Plaats-Platform-Experiment.pdf
- Nota_Bloemekenswijk_samenvatting.pdf

Beslissing

Beslist het volgende:

Artikel 1:

neemt kennis van de Nota Bloemekenswijk Plaats Platform Experiment die tot stand kwam binnen De Stadsacademie

2025_CBS_09221 - Nota Bloemekenswijk Plaats Platform Experiment